

Nr 34

Av herr **Lindahl m. fl.**, *angående sjuksköterskeskolornas inordnande i yrkesskolväsendet.*

Under den senaste tiden har flera åtgärder vidtagits av såväl staten som landsting och kommuner som uttrycker ett starkt ökat intresse för yrkesutbildning. Genom enhetsskolens yrkeslinje får yrkesskolornas grundläggande heltidskurser en naturlig plats i det obligatoriska skol-systemet, men även den fortsatta grundläggande yrkesutbildningen efter den obligatoriska skolans slut tillerkännes en annan betydelse än förr. Med andra ord — utbildningen i skola blir ett normalt led i yrkesutbildningen.

Det är främst genom beslut vid 1955 års riksdag, som betydligt ökade resurser ställdes till förfogande för en utbyggnad av yrkesskolväsendet. Statsbidragssystemets omläggning torde ha inneburit att statens andel i driftkostnaderna för de kommunala yrkesskolorna ökat till omkring 60—65 % från tidigare 30—35 %. Staten har påtagit sig ett ökat ansvar för yrkesskolväsendets utbyggnad, och det kan sägas, att yrkesskolorna numera erhåller statsbidrag i en omfattning, som någorlunda ansluter sig till vad som gäller för andra skolformer.

Landstingen är huvudmän för flera yrkesutbildande skolor t. ex. centrala verkstadsskolor, lantmanna- och lanthushållsskolor m. fl. Landstingets betydelse i detta avseende synes öka ytterligare. Genom den nya yrkesskolstadgan har huvudsakligen landstingskommunerna ställts såsom huvudmän för de centrala yrkesskolorna, vilka riktar sig till ett betydligt större rekryteringsområde än de kommunala yrkesskolorna. De centrala yrkesskolorna ger undervisning i industri och hantverk, kontors- och detaljhandelsarbete, husligt arbete och barnavård. Undervisningen avser främst yrken och yrkesområden som kräver ett större befolkningsunderlag.

Landstingen har visat ett betydande intresse för utbildning av sjukvårdspersonal av olika kategorier. Främst har intresset gällt sjuksköterskor, undersköterskor och under senare tid även utbildning av sjukvårdsbiträden. Av landets 27 sjuksköterskeskolor är 2 statsägda, 15 har landsting, 2 städer utanför landsting och 8 stiftelser som huvudmän. Det rör sig här om en kvalificerad yrkesutbildning. Utbildningstiden varierar mellan 34 och 41 månader. Som lärare fungerar i huvudsak läkare och särskilda instruktionssköterskor.

Vid de landstingsägda sjuksköterskeskolorna svarar huvudmännen för samtliga kostnader. Statsbidrag till årliga kostnader eller för skolbyggnader i likhet med vad som gäller för det övriga yrkesskolväsendet ifrå-

gakommer icke för sjuksköterskeskolorna. Några skäl för att sjuksköterskeskolorna ur bidragssynpunkt skall ställas i ett annat läge än de övriga yrkesskolorna torde knappast föreligga. Utbildningen är både praktisk och teoretisk liksom vid andra yrkesskolor. Undervisningsplanerna godkännes av en särskild tillsynsmyndighet — medicinalstyrelsen. Med hänsyn till att eleverna rekryteras från större upptagningsområden torde starka skäl tala för att sjuksköterskeskolorna lämpligen borde kunna jämföras med de centrala yrkesskolorna. Enligt vår uppfattning borde bidrag till sjuksköterskeskolorna följaktligen kunna bestämmas utgå efter samma grunder som gäller för yrkesskolväsendet i övrigt. Statsbidrag till de årliga kostnaderna för heltidskurser vid de centrala yrkesskolorna utgår med en viss procent för en för varje näringsgren beräknad genomsnittlig normalkostnad per avdelning. Statsbidrag utgår vidare till lokaler, inredning, inventarier och första uppsättningen stadigvarande undervisningsmateriel.

För att sjuksköterskeskolorna skall kunna inordnas under för yrkesskolväsendet gällande bidragsgrunder torde följa, att de ställas under överstyrelsens för yrkesutbildning överinseende. Från landstingens sida torde det inte förefinnas några invändningar mot att sjuksköterskeskolorna inordnas i det reguljära yrkesskolväsendet. Detta utesluter inte att även medicinalstyrelsen blir tillsynsmyndighet beträffande vissa delar av utbildningen vid sjuksköterskeskolorna.

Vi finner det angeläget att den fråga, som här ovan berörts, blir föremål för utredning. Hälso- och sjukvården utgör ett av de mest expansiva områdena i det moderna samhället. Allt talar för att hälso- och sjukvården i framtiden kommer att ställa ytterligare starkt ökade anspråk på arbetskraft. Det förefaller oss då riktigt att staten beträffande yrkesutbildningen av denna arbetskraft påtager sig samma ansvar och skyldigheter som för yrkesutbildningen i övrigt.

Med vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning rörande sjuksköterskeskolornas inordnande i det reguljära yrkesskolväsendet så att skolorna erhåller statsbidrag enligt för centrala yrkesskolor gällande bestämmelser.

Stockholm den 24 januari 1958

Lars Lindahl

Sten Söderberg

Rob. Krügel

Axel Jansson

Gunnar Andersson

Oscar Carlsson

Margret Nilsson

Lage Svedberg

Erik Svedberg